

**Padomes un Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija (2008. gada 21. novembris) par mūžilga karjeras atbalsta sekmīgāku iekļaušanu mūžizglītības stratēģijās**

(2008/C 319/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠO DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ATGĀDINA, KA:

ŅEMOT VĒRĀ, KA:

1. arvien lielāka sakaru globalizācija, kā arī aktīvās dzīves ilgums vēl vairāk kā jebkad prasa, lai katrs pastāvīgi pielāgotu savas individuālās prasmes, lai labāk sagatavotos paredzamām vai vajadzīgām pārmaiņām un tādējādi nodrošinātu profesionālo izaugsmi;
  2. Eiropas Savienības paplašināšanās ir palielinājusi mobilitātes iespējas izglītībā un apmācībā, kā arī darba tirgū un tādējādi ir radījusi vajadzību sagatavot Eiropas Savienības iedzīvotājus attīstīt savas mācību un profesionālās izaugsmes iespējas plašākā ģeogrāfiskā kontekstā;
  3. iedzīvotāju dzīvi raksturo aizvien vairāk pāreju: starp skolu un profesionālo izglītību un apmācību (PIA), augstāko izglītību vai nodarbinātību; starp nodarbinātību uz bezdarbu vai kvalifikācijas paaugstināšanu, vai aiziešanu no darba tirgus. Karjeras atbalstam ir noteicoša loma svarīgos lēmumos, kas personām jāpieņem visas dzīves gaitā. Šajā ziņā tas var sekmēt personu spējas drošāk vadīt pašām savu karjeru mūsdienu darba tirgū un labāk līdzsvarot savu privāto un darba dzīvi;
  4. darba tirgum ir raksturīga arī nelīdzsvarotība starp pastāvīgu bezdarbu un darbaspēka trūkumu dažās nozarēs, un karjeras atbalsts palīdz labāk reaģēt uz darba tirgus vajadzībām;
  5. sociālā integrācija un vienlīdzīgas iespējas vēl joprojām ir būtiski jautājumi, kas jārisina izglītības, apmācību un nodarbinātības politikā,
1. Padomes Rezolūcijā (2004. gada 28. maijs) par politikas nostādņu, sistēmu un prakses uzlabošanu mūžilga karjeras atbalsta jomā <sup>(1)</sup> precizēti galvenie politikas mērķi attiecībā uz mūžilgu karjeras atbalstu visiem Eiropas Savienības iedzīvotājiem;
  2. Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumā par pamatprasmēm mūžizglītībā (2006. gada 18. decembris) <sup>(2)</sup> attiecībā uz vairākām pamatprasmēm norādīts, ka spēja meklēt izglītības un apmācību iespējas un arī pieejamos karjeras atbalsta pakalpojumus un palīdzību ir svarīga personas personīgai izaugsmei, profesionālai izaugsmei un sociālai integrācijai;
  3. Padomes Rezolūcijā (2007. gada 15. novembris) "Jaunas iemaņas jaunām darba vietām" <sup>(3)</sup> dalībvalstis un Komisija ir aicinātas sagatavot darba ņēmējus jaunām darba vietām zināšanu sabiedrībā, izmantojot karjeras atbalsta pakalpojumus, kas ļauj darba meklētājiem apzināt vajadzīgos prasmju moduljus piekļuvei jaunām darba vietām, kur vērojams iemaņu trūkums;
  4. Padomes un Komisijas kopīgajā 2008. gada progresa ziņojumā par to, kā tiek īstenota darba programma "Mūžizglītība zināšanām, jaunradei un jauninājumiem" <sup>(4)</sup> atgādināts, ka "īpaša uzmanība jāpievērš arī profesionālai konsultēšanai mūža garumā";
  5. Padomes secinājumi (2007. gada 25. maijs) par saskaņotu rādītāju un kritēriju sistēmu progresa uzraudzībai ceļā uz Lisabonas mērķiem izglītībā un apmācībā <sup>(5)</sup> ir svarīgs instruments, lai novērtētu, kā tiek īstenoti Lisabonas stratēģijas mērķi, un ar to ir iespējams pārraudzīt, cik veiksmīgi dalībvalstis iekļauj karjeras atbalstu savās mūžizglītības stratēģijās;

APSTIPRINA:

definīciju skaidrojumu, ka karjeras atbalsts ir nepārtraukts process, kas ļauj visu vecumu iedzīvotājiem visas dzīves laikā apzināt savas spējas, prasmes un intereses, lai pieņemtu lēmumus izglītības, apmācību un nodarbinātības jomā un vadīt savu personīgo dzīves gājumu izglītībā un apmācībā, darbā un citā vidē, kur ir iespējams apgūt un/ vai izmantot savas spējas un prasmes. Karjeras atbalsts aptver individuālas un kolektīvas darbības saistībā ar informēšanu, padomu došanu, kompetences novērtēšanu, atbalstu un vajadzīgo iemaņu mācīšanu, lai pieņemtu lēmumus un vadītu karjeru;

6. Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums (2008. gada 23. aprīlis) par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai <sup>(6)</sup> sniedz vienotu kritēriju struktūru, kam būtu jāpalīdz orientēties dažādās kvalifikācijas sistēmās un līmeņos. Ar to būtu jāveicina nodarbināto personu mobilitāte un jāpalīdz iekļaut karjeras atbalstu dalībvalstu izglītības un nodarbinātības politikā un praksē;

<sup>(1)</sup> Dok. 9286/04.

<sup>(2)</sup> OV L 394, 30.12.2006., 10.lpp.

<sup>(3)</sup> OVC 290, 4.12.2007., 1. lpp.

<sup>(4)</sup> Dok. 5723/08.

<sup>(5)</sup> OVC 313, 21.12.2007., 13. lpp.

<sup>(6)</sup> OVC 111, 6.5.2008., 1. lpp.

7. Padomes secinājumos (2008. gada 22. maijs) par mācībām pieaugušajiem <sup>(1)</sup> atgādināts par ekonomiskiem, sociāliem un individuāliem ieguvumiem, pilnveidojot pieaugušo izglītību un apmācību, un uzsvērts, ka valsts varas iestādēm ir jāievieš kvalitatīvas informācijas un karjeras atbalsta sistēmas, kurās vairāk ņemtas vērā personu vajadzības, lai ikviens taisnīgā ceļā kļūtu aizvien aktīvāks un patstāvīgāks apmācību jomā;

NĒM VĒRĀ, KA:

1. jaunākajos novērtējuma ziņojumos, īpaši Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centra (CEDEFOP) 2008. gada ziņojumā par 2004. gada Rezolūcijas īstenošanu uzsvērts — lai gan ir gūti panākumi, vēl ir jāpieņem centieni, lai uzlabotu karjeras atbalsta pakalpojumu kvalitāti, nodrošinātu taisnīgāku piekļuvi, pievēršoties iedzīvotāju vēlmēm un vajadzībām, kā arī koordinētu un veidotu pastāvošo pakalpojumu sniedzēju partnerības;
2. 2007. gadā dalībvalstis ir izveidojušas Eiropas Mūžilga karjeras atbalsta politikas tīklu (*European Lifelong Guidance Policy Network* — ELGPN), kurā iesaistīti pārstāvji no katras dalībvalsts, kura nolēmj tajā piedalīties, tādējādi palielinot dalībvalstu iespējas savstarpēji mācīties un sadarboties, lai izstrādātu politiku, sistēmas un praksi mūžilga karjeras atbalsta jomā;
3. ir jānostiprina prioritātes ar mērķi aktīvi īstenot karjeras atbalsta politiku valsts mūžizglītības stratēģijās. Šīs prioritātes ir jāizvērs rīcībā un ir jāizmanto Eiropas instrumenti un līdzekļi;

AICINA DALĪBVALSTIS:

- stiprināt mūžilga karjeras atbalsta nozīmi valsts mūžizglītības stratēģijās saskaņā ar Lisabonas stratēģiju, kā arī ar stratēģiju sadarbībai izglītības un apmācības jomā Eiropā;
- vajadzības gadījumā veikt karjeras atbalsta politikas un prakses pārskatīšanu valstu līmenī;
- saskaņā ar valstu īpatnībām un tiesību aktiem un lai atbalstītu iedzīvotājus pārmaiņu posmos visā dzīves laikā, īstenot šādus pamatprincipus (sīkāk izklāstīti dokumenta pielikumā kā prioritārās jomas):
  1. veicināt karjeras vadības prasmju apgūšanu visas dzīves laikā;

2. vienkāršot visu iedzīvotāju piekļuvi karjeras atbalsta pakalpojumiem;

3. pilnveidot karjeras atbalsta pakalpojumu kvalitātes nodrošinājumu;

4. veicināt dažādu iesaistīto dalībnieku koordināciju un sadarbību valsts, reģiona un vietējā mērogā;

— ievērojot valstu prioritātes, izmantot iespējas, ko sniedz programma “Mūžizglītība” un Eiropas struktūrfondi;

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU SASKAŅĀ AR TO ATTIECĪGAJĀM KOMPETENCĒM:

1. stiprināt Eiropas mēroga sadarbību mūžilga karjeras atbalsta jomā, īpaši ar ELGPN tīklu, ar programmas “Mūžizglītība” atbalstu un saistībā ar CEDEFOP.

Jo īpaši:

- rosināt informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm par to politiku, praksi un šajā sakarā veiktajiem novērtējumiem, lai katra valsts varētu izmantot citu veiksmīgus piemērus;

- pārraudzīt, kā šīs rezolūcijas četras darbības prioritātes īsteno valsts un Eiropas mērogā, izmantojot aptaujas, pētījumus, ziņojumus, kopīgus mācību pasākumus, tostarp atsevišķu gadījumu izpēti un Eiropas līmeņa konferences;

- censties uzlabot mūžilga karjeras atbalsta saskaņotību un saikni ar dažādām Eiropas politikas jomām, īpaši attiecībā uz nodarbinātību un sociālo integrāciju;

- apsvērt, vai Eiropas mērogā būtu jāizstrādā karjeras atbalsta politika, kas vairāk balstās uz objektīviem pierādījumiem;

2. nodrošināt iedzīvotājiem un karjeras atbalstā ieinteresētām personām uzticamus informācijas līdzekļus, kas attiecas uz visām dalībvalstu izglītības un apmācību un karjeras atbalsta pakalpojumu sistēmām, īpaši izmantojot *Euroguidance* tīklu;

3. veicināt mūžilga karjeras atbalsta attīstību trešās valstīs, ievērojot rezolūcijas četras prioritātes, īpaši ar Eiropas Izglītības fonda pasākumiem.

<sup>(1)</sup> OVC 140, 6.6.2008., 10. lpp.

## PIELIKUMS

## PRIORITĀRĀS JOMAS

**1. PRIORIĀTE: VEICINĀT KARJERAS VADĪBAS PRASMJU APGŪŠANU VISAS DZĪVES LAIKĀ**

Karjeras vadības prasmēm ir izšķiroša nozīme, lai cilvēki varētu paši iesaistīties savu mācīšanās, apmācību un integrācijas iespēju un profesionālās dzīves veidošanā. Pamatā šādām prasmēm, kas būtu jāuztur visā dzīves garumā, ir pamatprasmes, jo īpaši prasme mācīties, kā arī sociālās un pilsoniskās prasmes — tostarp starpkultūru prasmes — un iniciatīvas un uzņēmējdarbības gars. Karjeras vadības prasmes attiecas uz šādām jomām, īpaši pārejas laikā:

- izzināt ekonomiskos apstākļus, uzņēmumus un profesijas,
- prast veikt pašvērtējumu, pazīt pašam sevi un spēt aprakstīt formālā, ikdienējā un neformālā izglītībā iegūtās prasmes.
- izprast izglītības, apmācību un kvalifikācijas sistēmas.

Lai gūtu panākumus šajā jomā, dalībvalstis atbilstīgi savai konkrētai situācijai apsver iespēju

- iekļaut vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības programmās mācīšanas un mācīšanās darbības, kas palīdz attīstīt karjeras vadības prasmes;
- sagatavot pedagoģiskos darbiniekus šādu darbību veikšanai un sniegt viņiem atbalstu šā uzdevuma veikšanā;
- rosināt vecāku līdzdalību ar karjeras atbalstu saistītos jautājumos;
- vairāk iesaistīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas un sociālos partnerus;
- atvieglināt piekļuvi informācijai par apmācību iespējām, to saikni ar profesijām, kā arī par paredzamajām vajadzībām pēc prasmēm konkrētā vietā;
- pilnveidot karjeras vadības prasmes pieaugušo apmācību programmās;
- iekļaut karjeras atbalstu skolu, profesionālās izglītības un apmācības iestāžu un augstākās izglītības iestāžu mērķos. Būtu īpaši jāņem vērā integrācija darba tirgū un darba tirgus darbība vietējā, valsts un Eiropas mērogā.

**2. PRIORIĀTE: VIENKĀRŠOT VISU IEDZĪVOTĀJU PIEKĻUVI KARJERAS ATBALSTA PAKALPOJUMIEM**

Karjeras atbalsta pakalpojumiem kā vispārējās nozīmes pakalpojumiem vajadzētu būt pieejamiem visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no viņu zināšanu un pamatiemaņu līmeņa, kā arī skaidri saprotamiem un piemērotiem. Būtu jāpieliek īpaši centieni, lai šiem pakalpojumiem varētu labāk piekļūt sociāli vismazāk aizsargāti cilvēki un personas ar īpašām vajadzībām.

Lai gūtu panākumus šajā prioritārajā jomā, dalībvalstis atbilstīgi savai konkrētai situācijai apsver iespējas

- aktīvi popularizēt karjeras atbalsta pakalpojumus iedzīvotāju vidū, nodrošinot šo pakalpojumu popularitāti ar visiem iespējamiem informācijas un saziņas līdzekļiem;
- piedāvāt skaidru viegli pieejamu pakalpojumu klāstu, kā pamatā ir iedzīvotāju vēlmju un vajadzību novērtējums un kuros ņemta vērā viņu dzīves un darba vide;
- ļaut iedzīvotājiem izmantot atbalstu, lai darba tirgū tiktu apstiprinātas un atzītas viņu formālā, ikdienējā un neformālā izglītībā iegūtās prasmes, tādējādi nodrošinot viņu profesionālo izaugsmi un saglabājot viņu nodarbinātības spēju, īpaši karjeras vēlākajā posmā;
- veicināt brīvu piekļuvi dokumentācijai, sniegt atbalstu informācijas meklējumos, personiskām konsultācijām un attiecīgu iestāžu pakalpojumiem.

**3. PRIORIĀTE: PILNVEIDOT KARJERAS ATBALSTA PAKALPOJUMU KVALITĀTES NODROŠINĀJUMU**

Kvalitatīvu karjeras atbalsta pakalpojumu izvēšana ir dalībvalstu kopējs mērķis.

Lai gūtu panākumus šajā prioritārajā jomā, dalībvalstis atbilstīgi savai konkrētai situācijai apsver iespējas

- uzlabot kvalitāti un nodrošināt objektivitāti informācijai un padomiem attiecībā uz karjeru, ņemot vērā lietotāju vēlmes un darba tirgus realitāti;
- nodrošināt, lai sniegtā informācija, padomi un atbalsts būtu piemēroti dažādām mērķauditorijām;
- izstrādāt instrumentus darbavietu un vajadzīgo prasmju iepriekšējai plānošanai, izmantojot gan valsts resursus, gan ES kopīgos resursus, piemēram, CEDEFOP;

- sniegt iedzīvotāju dzīvesvietai piemērotu informāciju par apmācību iespējām un darba tirgus apstākļiem;
- uzlabot karjeras atbalsta pakalpojumus sniedzēja personāla profesionalitāti, tostarp ar sākotnējās izglītības un kvalifikācijas paaugstināšanas palīdzību, un uzlabot šā personāla kompetences un prasmes jo īpaši attiecībā uz informēšanu, padomu došanu un atbalsta sniegšanu, lai labāk apmierinātu iedzīvotāju un politikas veidotāju vajadzības un vēlmes;
- izvērtēt karjeras atbalsta pakalpojumu efektivitāti, vajadzības gadījumā apkopojot ticamus datus, kas raksturo gan to, kā šos pakalpojumus uztver to lietotāji, gan to ieguvumus vidējā termiņā;
- izstrādāt karjeras atbalsta pakalpojumu kvalitātes standartus, kuros definēts pakalpojumu piedāvājums un kas attiecas gan uz mērķiem un rezultātiem lietotāja labā, gan arī uz metodēm un procesiem.

#### **4. PRIORIĀTE: VEICINĀT DAŽĀDU IESAISTĪTO DALĪBNIEKU KOORDINĀCIJU UN SADARBĪBU VALSTS, REĢIONA UN VIETĒJĀ MĒROGĀ**

Karjeras atbalsts sabiedrībā ir nošķirts atkarībā no mērķa grupas: skolu jaunatne, augstskolu reflektanti, darba meklētāji, personas, kas iziet profesionālās apmācības kursu un nodarbinātās personas, kas rada atšķirīgas sistēmas. Būtu jāpanāk labāka dažādu jomu papildināmība un to koordinācija, sadarbojoties valsts un vietējām pašpārvaldēm, uzņēmumiem, atbilstīgām aģentūrām, sociāliem partneriem un teritoriālām kopienām, lai padarītu efektīvākus visiem cilvēkiem pieejamus uzņemšanas tīklus.

Lai gūtu panākumus šajā prioritārajā jomā, dalībvalstis atbilstīgi savai konkrētai situācijai apsver iespējas

- starp galvenajiem mūžilga karjeras atbalsta dalībniekiem izveidot iedarbīgus ilgtermiņa valsts un reģionālus koordinācijas un sadarbības mehānismus;
- vienkāršot minēto koordināciju un sadarbību, iekļaujot karjeras atbalstu valsts mūžizglītības stratēģijās un darba tirgus stratēģijās atbilstīgi katrā dalībvalstī pieņemtai koncepcijai;
- atbalstīt partnerības politiku un mūžilga karjeras atbalsta pakalpojumu sniedzēju apvienošanos vietēja mēroga tīklā, arī ar ierosmēm apvienot pakalpojumus, ja tas izrādās iedarbīgi, lai lietotājiem vienkāršotu piekļuvi pakalpojumiem;
- attīstīt kopīgu kultūru dažādos kompetentos dienestos vietējā, reģionālā un valsts līmenī, tostarp ar kvalitātes nodrošināšanas palīdzību.